

pline de duh și de năduf, și mai ales cu atitudine superior mucalită, Ion Marinescu a deschis seria hohotelor de r.s. binevoitoare. A amplificat cu farmec nespus, cu autenticitate și naturalețe (întilnite și la Ciocilteul lui Gh. Vlad) rezonanța comică a lui Toader, dovedindu-se interpretul ideal al unui asemenea tip de erou popular. Constantin Codrescu, de asemenea, deosebit de expresiv în aerele caraghioase de mare dirijor sau mare comandant de oști pe care le imprumută rolului său, și folosind tehnica automatismelor unui director tiranic, agresiv și îngîmfat, pe care prostia și incapacitatea îl înalță pe propriile călcie pînă la ridicolul sublim și absolut. Florin Vasiliu și Jean-Lorin prezintă, cu plasticitate și nespus de amuzant, doi potlogari care se completează în mărunte ticăloșii, în fapte meschine și josnice. Nu ne-am putut închipui, din ceea ce am văzut pînă acum la ea, că Monica Ghiuță poate deține, ca în rolul de acum, al „secretarei”, atîta zestre de inventivitate și dezinvoltură, de intuiție și știință compozițională, în care alternează sinceritatea cu fățarnicia, decența cu vulgarul, seriozitatea cu fandoseala.

Foarte vesel și plăcut, aerat, în linii elegante și în volume expresive „cu poante” comice, decorul lui Ștefan Hablinski.

Valeria Ducea

Teatrul „Nottara“

HOTELUL ASTENICILOR

de I. D. Șerban

Teatrul „Nottara“ și-a drămuțit astfel lucrurile încît să ne poată oferi la închiderea stagiunii și în preajma vacanței o piesă veselă și relativ ușoară, un spectacol care potrivit deprinderilor, poate prejudecăților, își află cel mai bine rostul vara, pe caniculă, cînd spiritul nostru oarecum lenevit, somnolent, caută destinderea și acceptă cu îngăduitoare molezeală faclul.

Poate fi, dacă vreți, un act „compensatoriu”, ca să folosese un termen perfid, utilizat tot mai des de critica noastră literară, deși

nu prea cred nici în valoarea termenului și nici în oportunitatea utilizării lui, raportate la stagiunea Teatrului „Nottara”.

E, în orice caz, un spectacol de factura obișnuitelor spectacole cu largă aderență la public, un spectacol care, prin ceea ce dobîndește, datorează aproape totul Lilianei Tomescu, o bună parte lui Ion D. Șerban, și cît a mai rămas, hărniciei și priceperii regizorului Mircea Avram și celorlalți actori.

Că ceea ce s-a dobîndit provine din colaborarea teatrului cu autorul, rezultă nu numai din evidente dar și din unele mărturisiri: personajul central, înimoasa și stenică doctoriță Mihaela Bărăgan, a fost remodelat după chipul și asemănarea excelentei actrițe a Teatrului „Nottara”, o bună parte din datele de încredere, perseverență, putere de muncă și farmec personal ale Lilianei Tomescu fiind transferate în beneficiul personajului.

De altfel, totul se petrece în piesă în funcție de acest personaj fără astîmpăr, animal de o idee, care nu e o idee oarecare: ideea celei mai potrivite utilizări a tot ceea ce societatea noastră pune la îndemîna omului. În cazul nostru, ideea utilizării unui pavilion administrativ — observați o primă tentativă de extirpare a excrescențelor birocratice de pe un organism menit să fie sănătos —, ca hotel-anexă pentru pacienții doctoriței noastre, specializată în boli nervoase. Ideea, îmbrățișată cu fățarnic entuziasm de toată lumea, trebuie însă tradusă în fapt, și abia acum se pornește cavaleada împotriviților, se urnește mașinăria monstruoasă care face mersul inițiativelor atât de anevoios și pe care o numim de ani și ani cu un cuvînt prea blind și prea puțin cuprinzător: birocrăția. Ea, birocrăția, poate stînge clanurile, poate obosei spiritul cel mai ofensiv, poate neurasteniza cele mai echilibrate ființe, ea poate înăbuși definitiv ciocotul creator.

Ea, birocrăția, poate fi și învinsă, prin tenacitatea sustinută de credința în adevăr și dreptate, cum ne demonstrează comedia de față, și prin concentrarea tuturor energiilor și intervenția tuturor oamenilor de bine, cum mai mult ni se spune decît ni se demonstrează în piesă.

E o comedie orientată deschis și direct împotriva birocrăției. Prin Mihaela Bărăgan, Ion D. Șerban pornește lupta împotriva aparatului birocratic pe un front larg, cu toate armele. Dar dacă Mihaela Bărăgan câștigă bătălia, birocrăția nu pierde războiul. E aici o limită a piesei, în faptul că din mecanismul complex și al naibii de bine pus la punct al birocrăției, după trecerea — victorioasă — a doctoriței, nici o mașinărie nu este scoasă din uz. Să fie asta realitatea? Să fie cu neputință a demonstra că birocrăția poate fi, nu ușor, nu dintr-odată, dar totuși, poate fi înlăturată? Nu am această credință, eu atît mai mult cu cît chiar dramaturgia noastră numără piese — în a căror zonă de atracție gravitează și comedia de față — care conving că birocrăția poate fi

Liliana Tomescu, Ion Punea și Petrică Popa în „Hotelul astenicilor“ de I. D. Șerban

dislocată. Din acest punct de vedere, săgeata satirei lui Ion D. Șerban e boantă.

Cum spuneam, autorul declanșează lupta cu toate armele odată, pe un front larg, din care pricină combatanții ne apar palid, fără contur. Individualitățile se pierd, se confundă, singurul personaj distinct, însuflețit, delinător al mai multor atribute omenești, alcătuit nu numai din linii dar și din culoare, e cel al doctoriței Mihaela Bărrăgan. Dar, în foarte mare măsură și cu multă forță de convingere, faptul se datorește Liliane Tomescu, actriță care prin interpretarea ei plină de tumult, de alternanțe de ritm și ton, de fantezie, în sfârșit, de haz și farmec a dat un ax și o direcție întregului spectacol.

Ar mai putea fi alăturate numele citorva interpreți ca: Sandu Sticlăru, Ion Punea, Constantin Gurău, Petrică Popa, dar ar rămâne pe nedrept în afara celor enumerați toți ceilalți care, cu sinceritate și efort, și-au dus la capăt sarcinile în acest spectacol corect, curat și fără o strălucire aparte, realizat de Mircea Avram, în decorurile Adrianei Leonescu.

Teatrul „Ion Creangă“

HARAPNICUL FERMECAT

de Gelu Păteanu
(după Benedek Andras)

Benedek Andras, actor de profesie, a luat crîmpeic din toate basmele pe care și le mai amintea, le-a amestecat după o alchimie literară proprie și a scos la iveală o povestioară foarte oarecare, rudă de departe cu basmul, cu un împărat (ramolit) și o împărăteasă (rea), cu o prințesă (tristă) și un voinic (voinic), cu draci, balauri, mă rog, cu tot ce se mai cere și tot ce mai încape,